

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ในประเทศไทย : การวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่าน

THE CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF MODERN LEADERSHIP PERFORMANCE IN PHRAPARIYATTI-
DHAMMA SCHOOLS, GENERAL EDUCATION DIVISION, IN THAILAND: AN ANALYSIS OF LEADERSHIP
COMPETENCY AS A MEDIATING VARIABLE

ภทรี 프리สตัด

Phatre Friestad

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, วิทยาเขตวัชรพล

Western University, Watchapol Campus

Email: ladyhappy88@gmail.com

Received 9 AugustJune 2024; Revised 27 November 2024; Accepted 29 April 2025.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม 2) วิเคราะห์บทบาทของสมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่าน 3) ทราบข้อมูลเชิงลึกและข้อเสนอแนะในการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธีในการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดทฤษฎี โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดแบบสอบถามจำนวน 408 ตัวอย่างกับผู้นำและผู้บริหารโรงเรียน และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลเฉพาะพื้นที่เขตภาคกลาง จำนวน 20 ราย ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ให้ความสำคัญด้านความสามารถบริหารจัดการความสัมพันธ์และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ต่อการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสู่ผู้นำยุคใหม่ของโรงเรียน ได้แก่ สมรรถนะผู้นำด้านภาวะผู้นำ การบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ขณะที่ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ผู้นำด้านการบริหารจัดการความสัมพันธ์ มีความสำคัญในระดับมาก และการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารเป็นผลความสัมพันธ์ทางตรงจากภาวะผู้นำ การพัฒนาตนเอง และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร 2) สมรรถนะผู้นำมีความสัมพันธ์เชิงอิทธิพลกับภาวะผู้นำและการพัฒนาตนเองของผู้บริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเป็นผลจากผู้นำเชิงกลยุทธ์มีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีอิทธิพลต่อการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนด้านการบริหารวิชาการและการบริหารงบประมาณที่มุ่งการพัฒนาตนเองมีผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ การ

บริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป และ 3) การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ มีความสัมพันธ์เชิงอิทธิพลกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน-ภายนอก และการบริหารประกันคุณภาพที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะผู้นำการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับการบริหารวิชาการ งบประมาณ และบุคคล

คำสำคัญ : สมรรถนะผู้นำยุคใหม่; โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ; สมรรถนะผู้นำ; ตัวแปรส่งผ่าน

Abstract

The objectives of this research are: 1) to develop and verify a causal relationship model of modern leadership performance in PhraPariyatti-Dhamma Schools, 2) to analyze the role of leadership performance as a mediating variable, and 3) to gain insights and provide recommendations for managing and developing school administrators' performance. This study employs a mixed-methods research approach to analyze the consistency with empirical data developed according to theoretical concepts. The research tools include a quantitative survey with 408 leaders and school administrators and in-depth interviews with 20 key informants from the Central region. The research findings revealed that: 1) The causal relationship model of modern leadership performance highlights the importance of management skills and self-development in ethics and professional standards, and internal quality assurance systems for administrators in improving their leadership performance. Key leadership competencies identified include leadership, strategic management, change management, and results-oriented management. In-depth interviews emphasized that relationship management skills are highly significant, with direct causal relationships between leadership, self-development, and quality assurance systems of administrators. 2) The causal relationship of modern leadership performance is influenced by leadership and self-development focused on educational innovation, driven by strategic leaders with broad vision. Change-oriented and results-oriented leaders impact the academic and budget management aspects of school administrators, emphasizing self-development, ethics, professional standards, personnel management, and general administration. 3) The management and development of modern leadership performance are influenced by internal and external quality assurance systems, focusing on strategic leadership competencies that have causal relationships with academic, budget, and personnel management.

Keywords: Modern Leadership, Causal Relationship Model, Leadership Competency, Mediating Variable

บทนำ

สภาวะการณ์เศรษฐกิจโลกที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างความท้าทายต่อความสามารถการแข่งขันทางธุรกิจด้วยการลงทุนข้ามชาติ การหาพันธมิตรธุรกิจหรือคู่ค้าข้ามชาติเพื่อขยายและสร้างฐานธุรกิจ ส่งผลถึงตลาดแรงงานที่ได้ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง การสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งเสริมให้มีทักษะทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงานและการเป็นผู้ประกอบการที่มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการคงอยู่ในสภาพเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงมากในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนารวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพให้มีความสำคัญและเป็นหัวใจในการพัฒนาประเทศ

ในปัจจุบัน การศึกษาและการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารในโรงเรียนเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจอย่างมากในวงการศึกษาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งมีลักษณะและบริบทที่เฉพาะเจาะจงในประเทศไทย โรงเรียนพระปริยัติธรรมมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และคุณธรรมให้กับเยาวชน การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำในโรงเรียนจึงมีความสำคัญ เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพย่อมมีบทบาทสำคัญในการบริหารพัฒนาโรงเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีได้ การกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาสังคม สามารถรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) หน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกที่จัดตั้งตามกฎหมายและต้องเป็นที่ยอมรับ 2) กระบวนการประกันคุณภาพภายนอกจะมีเกณฑ์มาตรฐานร่วมกัน 3) การประเมินคุณภาพภายในที่สร้างวัฒนธรรมคุณภาพทุกภารกิจ ทั้งการเรียน การสอน การวิจัย การให้บริการทางการศึกษา และ 4) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Anuwong, K., and Suphasuthikun, A., 2018) การศึกษาที่ขาดการเชื่อมโยงอย่างมีระบบแบบแผน ความไม่ชัดเจนจากนโยบายภาครัฐในการผลิตอาจารย์และการสร้างสรรค์นวัตกรรมในการสอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สร้างผลผลิต หรือนวัตกรรมในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้โดยเริ่มจากการเปลี่ยนวิธีคิดที่ไม่ถูกจำกัดอยู่ในกรอบ และให้เสรีภาพกับเรียนรู้ตามความถนัด มุ่งส่งเสริมเต็มตามศักยภาพการเรียนรู้ ทั้งนี้การศึกษาทางโลกต่างกับทางธรรม ความเจริญก้าวหน้ามีมากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นพระภิกษุสามเณรในบวรพระพุทธศาสนาสมควรที่จะมีความรู้เรื่องทางโลกควบคู่กับทางธรรม เพื่อเป็นเกราะป้องกันพระพุทธศาสนาให้มีความรู้ทันเรื่องของทางโลกได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะการณ์ เพื่อให้ความรู้แก่พระภิกษุสามเณรได้เรียนรู้วิชาทั้งทางโลกควบคู่กับทางธรรม มุ่งพัฒนาผู้มีความรู้คู่คุณธรรม ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา โดยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (Surachayo Hongtrakul P, S., 2019) ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันกับทุกประเทศในโลกได้ และในการบริหารงานโรงเรียนด้าน

งานวิชาการจะมีความสำคัญที่สุดซึ่งจะครอบคลุมหลักสูตร กระบวนการพัฒนาสื่อวัตกรรมการนิเทศภายใน การวัดประเมินผลและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประสิทธิผลของโรงเรียนที่ดีจะพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีเจตคติทางบวก ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญ และเป็นกลไกปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Donprasit, S., 2021)

การพัฒนาสมรรถนะผู้นำจะยกระดับคุณภาพผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารงานที่เป็นปัจจัยนำเข้ามาเกี่ยวข้องและมีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการทำงาน และผู้นำที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารที่เป็นผู้นำในด้านคุณสมบัติหรือคุณลักษณะส่วนตนเอง เป็นการใช้อำนาจผู้นำให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และใช้อิทธิพลให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนให้เพิ่มสูงขึ้นด้วยการตั้งความคาดหวังสูงต่อบุคลากรและตนเองให้มีการพัฒนาศักยภาพสูงสุด (Kiatmethree, D., 2020) ทั้งนี้ปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการประยุกต์วิชาพระพุทธศาสนาและวิชาสามัญเข้าด้วยกัน และใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภายหลังจากการลาสิกขาบทการเพิ่มโอกาสเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐหรือเข้ารับราชการได้ เป็นการสร้างประโยชน์และความก้าวหน้าให้แก่ตนเองอย่างมีคุณภาพอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข มีศักยภาพและขีดความสามารถที่จะประกอบสัมมาชีพ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมเกิดความรุ่งเรือง (Antweesin, A., 2017) ขณะที่ปัญหาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่ขาดความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาระหน้าที่ที่มีต่อประสบการณ์การสอนต้องปรับปรุง การพัฒนายังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและทำได้น้อย ทำให้คุณภาพของผู้จบการศึกษาน้อย เพราะได้รับงบประมาณต่ำในการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอการจัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดปัญหาภาพลักษณ์การบริหาร (Senpeng, P. M. S., 2020) ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาภาวะผู้นำในบริบทของโรงเรียนทั่วไปมากมาย แต่ยังไม่มีการวิจัยที่เจาะจงเกี่ยวกับสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่เป็นพระสงฆ์ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องมีสมรรถนะผู้นำที่มีความรู้ในทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติของการเป็นผู้นำในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รองรับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีการเชื่อมโยงอย่างมีระบบแบบแผน และกำหนดแนวทางความชัดเจนในการกำกับนโยบายการผลิตอาจารย์ และนวัตกรรมการสอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สร้างผลผลิต หรือนวัตกรรมใหม่ในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ มีความสามารถนำไปประยุกต์ใช้การบริหารโรงเรียนได้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย ภายใต้อำนาจบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม 2562 : การวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยวิเคราะห์ประเด็นองค์ประกอบสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ การพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ และแนวทางการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากเพราะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะผู้นำในการส่งเสริม

ผลการทำงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายในการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาในบริบทของประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลและตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของสมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่านนี้
3. เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมในประเทศไทย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำนวน 408 ตัวอย่าง ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และใช้สถิติเชิงอนุมาน: Pearson Correlation, CFA, PA, SEM วิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง ขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกจำนวน 20 ราย โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงข้อความที่ใช้ในผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในประเทศไทย : การวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่าประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของข้อมูล โดยภาพรวมปัจจัยในทุกด้านอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจส่วนใหญ่มีอายุ 40-50 ปี (ร้อยละ 36.27) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 51.81) มีตำแหน่งงานเป็นผู้ช่วยการจำนวน 265 คน (ร้อยละ 64.95) และมีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6 – 10 ปี (ร้อยละ 32.84) โดยการพัฒนาสมรรถนะการบริหารที่จะเป็นผู้นำยุคใหม่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ ประกอบด้วย

1) สมรรถนะผู้นำด้านภาวะผู้นำการบริหารเชิงสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่ 1-3 ประกอบด้วย ด้านระบบประกันคุณภาพภายใน ค่าเฉลี่ย 4.02 ด้านระบบประกันคุณภาพภายนอก ค่าเฉลี่ย 4.02 ด้านผู้นำเชิงสถานการณ์ ค่าเฉลี่ย 4.01

2) สมรรถนะผู้นำด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 4-7 ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านสมรรถนะด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้วยค่าเฉลี่ย

3.98 ด้านการบริหารการประกันคุณภาพ ด้วยค่าเฉลี่ย 3.98 ด้านสมรรถนะด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ค่าเฉลี่ย 3.98

3) สมรรถนะผู้นำด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 8 – 12 ประกอบด้วย ด้านการบริหารนวัตกรรมทางการศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านการบริหาร ค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านสมรรถนะด้านภาวะผู้นำ ค่าเฉลี่ย 3.96

4) สมรรถนะผู้นำด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 13–19 ประกอบด้วย ด้านการบริหารงบประมาณ ค่าเฉลี่ย 3.95 ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลงาน ค่าเฉลี่ย 3.95 ด้านการบริหารบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.94 ด้านการบริหารทั่วไป ค่าเฉลี่ย 3.93 ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ที่วิสัยทัศน์กว้างไกล ค่าเฉลี่ย 3.92 และความสามารถบริหารจัดการความสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 3.91 ด้านการกำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหาร ค่าเฉลี่ย 3.89

2. การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ตามโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น จากตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร 3. ระบบประกันคุณภาพการศึกษา 4. สมรรถนะผู้นำ (ที่เป็นตัวแปรแฝงภายในหรือส่งผ่าน) และ 5. การบริหารการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม (ตามตาราง 1)

ตาราง 1 ค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R^2) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงไปยังตัวแปรสังเกตได้ (λ)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	R^2	λ
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	การคิดเชิงกลยุทธ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	0.572	0.690*
	ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลงาน	0.525	0.655*
	ความสามารถในด้านการบริหารจัดการความสัมพันธ์	0.612	0.708*
	ความสามารถในการตัดสินใจในการบริหาร	0.548	0.672*
	การกำหนดนโยบายและรับผิดชอบการบริหาร	0.556	0.681*
การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร	คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	0.635	0.722*
	การบริหารนวัตกรรมทางการศึกษา	0.614	0.710*
	ผู้นำเชิงสถานการณ์	0.584	0.698*
ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	ระบบประกันคุณภาพภายใน	0.619	0.687*
	ระบบประกันคุณภาพภายนอก	0.604	0.627*
	การบริหารการประกันคุณภาพ	0.597	0.613*
สมรรถนะผู้นำ	สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ	0.621	0.788*
	สมรรถนะด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์	0.632	0.795*

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	R ²	λ
	สมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	0.616	0.741*
	สมรรถนะด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	0.619	0.763*
การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม 2562	การบริหารวิชาการ	0.573	0.723*
	การบริหารงบประมาณ	0.535	0.711*
	การบริหารบุคคล	0.526	0.699*
	การบริหารทั่วไป	0.529	0.706*

* p < 0.05

จากตาราง 1 พบว่า องค์ประกอบส่วนใหญ่อธิบายความแปรปรวนได้สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R²) อยู่ในช่วง 0.525-0.635 ที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ค่าน้อยที่สุดคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลงาน และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงไปยังตัวแปรสังเกตได้ (λ) อยู่ในช่วง 0.613-0.795 ที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ค่าน้อยที่สุดคือด้าน ด้านการบริหารการประกันคุณภาพ

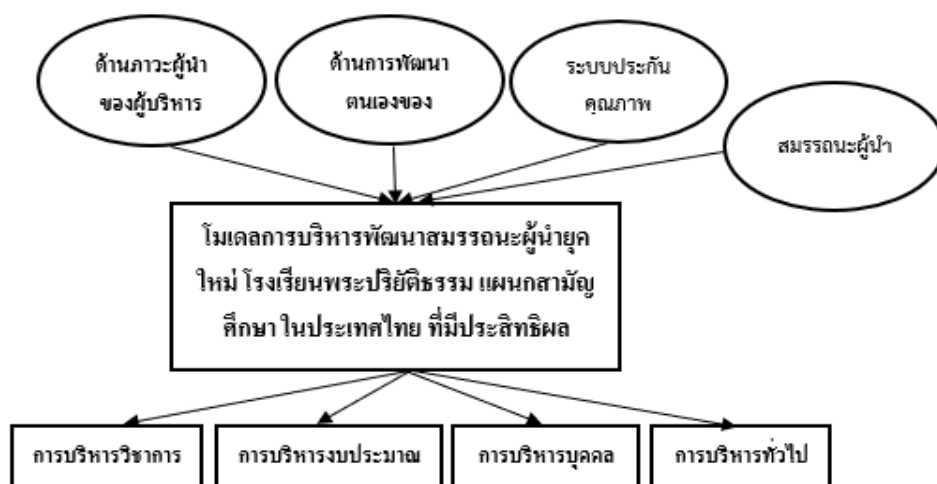
3.เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำในบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพรูปแบบการบริหารพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในประเทศไทย เป็นการค้นพบองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารที่มีผลต่อการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลเชิงการบริหาร ทั้งใน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1.การบริหารพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ด้านที่ 2. การพัฒนาตนเองของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผู้บริหารทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ผู้บริหารที่พัฒนาตนเองในด้านนวัตกรรมทางการศึกษาจะสามารถปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนรู้และการสอน เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงในการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้และการสอน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีคุณค่า เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ Gulsun, Zehra, Gokmen and Fahriye., (2016) ที่เสนอว่า ผู้บริหารควรมีความสามารถในการนำเสนอและสื่อสารแนวคิดให้กับคณะครู บุคลากรและผู้ปกครอง โดยมีความเชื่อมั่นและความเข้าใจในหลักการและประโยชน์ของนวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนาตนเองในด้านการบริหารงานวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษาช่วยให้ผู้บริหารสร้างเครือข่ายและสัมพันธ์มิตรทางวิชาการและอุตสาหกรรมที่สนับสนุนในการนำเอานวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียน

ด้านที่ 3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีอิทธิพลต่อผู้บริหาร ทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร การบริหารการประกันคุณภาพ ต้องมีการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่ากิจกรรมที่ได้วางแผนไว้สามารถส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐานคุณภาพมีการประเมินผลควรทำเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนแผนได้ตามความต้องการ ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการ

ประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรทำการสำรวจและการวิเคราะห์เพื่อระบุปัญหาและข้อจำกัดในการประกันคุณภาพ เช่น การวิเคราะห์ผลการเรียน แนวโน้มการสอนและการดำเนินงานที่มีอยู่ในโรงเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ Alshayea., (2021) ที่เสนอว่าการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องว่า การดำเนินงานของโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด

ด้านที่ 4 และ ด้านที่ 5 สมรรถนะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร การพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำโรงเรียนผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียน เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ Lin & Chen., (2020) ที่เสนอว่าสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่สำคัญได้แก่ความสามารถในการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน ชี้แนะ สั่งการ นำเสนอ หรืออำนวยความสะดวกโดยใช้ศิลปะในการเป็นผู้นำกลุ่มคน

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในประเทศไทยที่มีประสิทธิผล The Causal Relationship Model for Developing the Performance of Modern Leadership in General Education PhraPariyatti-Dhamma Schools in Thailand with Effectiveness

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์บทบาทของสมรรถนะผู้นำที่เป็นตัวแปรส่งผ่าน ภายใต้องค์ประกอบการกำหนดสมรรถนะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อวิธีการบรรลุเป้าหมายจากพฤติกรรมผู้นำประสิทธิภาพตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งงานจะมีความสัมพันธ์กับบริบทหรือสภาพแวดล้อมการพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดทำแผนดำเนินการที่เป็นรายละเอียดเพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนเข้าใจได้และร่วมมือกันในการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ทำความเข้าใจในความจำเป็นและเหตุผลที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ซึ่งเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา สภาพของสังคมหรือความต้องการของนักเรียน พัฒนาทักษะในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ สร้างความไว้วางใจและความรับผิดชอบในทีมและโรงเรียน ด้วยการแสดงให้เห็นในการทำงานและการดำเนินการทั้งในเวลาที่ดีและในสถานการณ์ที่เลวร้าย มีการสื่อสารที่เปิดเผยและโปร่งใสช่วยให้คณะครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองเข้าใจเป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของภาวะผู้นำ เพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมาย มีคุณสมบัติความยืดหยุ่นในการทำงาน มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการและวิธีการทำงานให้สอดคล้องตามแผนกลยุทธ์ (Wiroththut, T., 2019) มุ่งดำเนินการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการสื่อสารในกลุ่ม และกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจในการริเริ่มสร้างสรรค์จูงใจบุคลากรให้บรรลุผลสำเร็จในงาน เป็นผู้นำเชิงปฏิรูป (Transformational Leadership) ที่สามารถเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมรองรับโอกาส อุปสรรค และจุดแข็งจุดอ่อนขององค์กรเพื่อกำหนดกลยุทธ์ไปสู่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลงาน (Thaptong, N., 2019) มีตัวแปรสังเกตได้ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การคิดเชิงกลยุทธ์มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลงาน 3) ความสามารถในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ 4) ความสามารถตัดสินใจในการบริหารได้ดี 5) กำหนดนโยบายและรับผิดชอบการบริหาร

2. การพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างสำหรับคณะครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง เพราะจะเป็นการส่งเสริมคุณธรรมและความซื่อสัตย์ในโรงเรียน พัฒนาตนเองในด้านนวัตกรรมทางการศึกษา สามารถนำเสนอแนวคิดและวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ ที่สร้างความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจให้กับคณะครู บุคลากรและนักเรียน มีความสามารถในการบริหารงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการดำเนินการปรับปรุงแผนการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่จะทำการสนองตอบต่อภาวะความเปลี่ยนแปลงและความพยายามตอบสนองต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ (Donprasit, S., 2021) ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพที่เกิดจากการตัดสินใจดำเนินการในสถานการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาให้เกิดผลประโยชน์ และสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องรวดเร็วตามนโยบายที่วางไว้ ซึ่งสมรรถนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก ที่พนักงานทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร อาทิเช่นความซื่อสัตย์ ความใฝ่รู้ และความรับผิดชอบ เป็นต้น และสมรรถนะตามสายงาน ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้งานสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ (Meechan, N., 2019) มีตัวแปรสังเกตได้ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ 2) การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา 3) การพัฒนาความประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมเชิงสถานการณ์

3. ประกันคุณภาพการศึกษา ระบบประกันคุณภาพช่วยในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาที่มีการเกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นการประเมินตั้งแต่กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน การสอนของครู สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ หน่วยงานภายนอกอาจมีบทบาทในการวางแผนและการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการ การติดตามและการรายงานความ

คืบหน้า การให้คำแนะนำในการปรับปรุงกระบวนการการเรียนรู้และการสอน การจัดอบรมครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการสอน ต้องมีการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่ากิจกรรมที่ได้วางแผนไว้สามารถส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐานคุณภาพมีการประเมินผลควรทำเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนแผนได้ตามความต้องการ สอดคล้องกับ (Kongnoi, T., Phra Palat, 2022) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายนอก นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรับรองคุณภาพของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด (Kumphu, C., 2021). การประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาจะประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนและการสอบวัดประเมินศักยภาพการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพ มีตัวแปรสังเกตได้ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การประกันคุณภาพภายใน 2) การประกันคุณภาพนอก และ 3) การบริหารการประกันคุณภาพ

4. สมรรถนะผู้นำ ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนา โดยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง สนับสนุนความร่วมมือและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ชัดเจนเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้ผู้บริหารและทีมงานมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนา คุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลประกอบด้วยความรู้ ทักษะหรือความสามารถและคุณลักษณะที่ทำให้ได้ผลการปฏิบัติงานโดดเด่นหรือดีกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ตามตำแหน่งงานหรือประเภทของงาน เช่น ผู้บริหารโรงเรียนที่สนับสนุนในการทำงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสามารถบรรลุพันธกิจ กลยุทธ์ โครงการ กระบวนการ บทบาทหน้าที่และอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Chen., 2022) สมรรถนะที่อยู่ภายในตัวบุคคลอาจเป็นแรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ทักษะ ภาพลักษณ์หรือบทบาททางสังคม เป็นสิ่งที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ มีบางส่วนเป็นบุคลิกภาพทางจิตที่ติดตัวมาและสามารถวิเคราะห์หรือคาดคะเนได้ถึงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ สอดคล้องกับ (Wirothut, T., 2019) สมรรถนะของบุคคลเหมือนกับภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ที่สังเกตเห็นได้ง่ายคือความรู้และทักษะ เป็นส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำและอยู่ภายนอก ส่วนสมรรถนะที่ลอยอยู่ใต้น้ำที่สังเกตเห็นได้ยากแบ่งออกเป็นลักษณะนิสัยและแรงจูงใจ ความคิดหรือสิ่งที่ต้องการทำ การแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ รวมทั้งลักษณะนิสัยใจคอของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมถาวรในการปฏิบัติงาน เช่น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนภายใต้สภาพแวดล้อมหรือบริบทของโรงเรียน เพื่อสร้างผลงานที่มีคุณภาพสูงกว่าผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย โดยสามารถกำหนด แสดง สังเกตและวัดได้ (Anwer, Kayani & Jabeen., 2018) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือความสำเร็จตามที่คาดหวัง เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ โดยที่สมรรถนะผู้นำของผู้บริหารที่กำหนดชุดบุคลิกลักษณะหรือคุณลักษณะเด่นที่สำคัญและทัศนคติที่สะท้อนให้เห็นถึงผลงานที่สูงกว่ามาตรฐานของตำแหน่งงาน (Chang, C. H., 2021) โดยสมรรถนะผู้นำให้ความสำคัญกับ 1) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 2) สมรรถนะด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ 3) สมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง และ 4) สมรรถนะด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

5. การบริหารพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการค้นคว้าความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ที่สำคัญสำหรับการบริหารโรงเรียน เช่น การเข้ารับการอบรมเฉพาะด้าน การเข้ารับการศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ พัฒนาทักษะในการวางแผนงบประมาณโรงเรียน โดยการกำหนดรายได้และรายจ่ายที่เป็นไปได้ตามความเหมาะสม มีทักษะในการวางแผนและการพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับความต้องการและประสิทธิภาพของโรงเรียน พัฒนาทักษะในการวางแผนและการดำเนินงานที่มุ่งหวังผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียน ที่ทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถต่อยอดเพิ่มเติมผลการปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐาน (Rungcharoen, N., 2019) โดยสมรรถนะเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะ ที่ทำให้ได้ผลการปฏิบัติงานโดดเด่นหรือดีกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ตามตำแหน่งงานหรือประเภทของงาน มีตัวแปรสังเกตได้ที่สำคัญ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป จึงเป็นพฤติกรรมหรือผลงานการที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือความสำเร็จตามที่คาดหวัง เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่ได้ตามมาตรฐานที่โรงเรียนต้องการ (Keowarakul, P., 2020) การกำหนดสมรรถนะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดมาจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ค่านิยม วัฒนธรรมองค์การหรือพฤติกรรมที่คาดหวัง

กล่าวได้ว่าสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ ผลลัพธ์ยังแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะผู้นำสามารถเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียนได้ การค้นพบนี้ได้สนับสนุนทฤษฎีการบริหารจัดการที่เน้นการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ James MacGregor Burns., (1978) ที่ระบุว่าการพัฒนาภาวะผู้นำมีผลต่อความสำเร็จขององค์กร ผลลัพธ์ที่ได้มีความสำคัญต่อการวางนโยบายด้านการศึกษา โดยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ เช่นโปรแกรมการฝึกอบรมผู้นำในโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียน โดยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีอิทธิพลต่อสมรรถนะผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำ มีองค์ประกอบความสัมพันธ์ 2 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ ความสามารถในการตัดสินใจในการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และกำหนดนโยบายและรับผิดชอบการบริหาร มีผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยสมรรถนะด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มุ่งเน้นไปที่ตัวผู้นำที่ต้องมีคุณสมบัติที่ชัดเจนในการสื่อสาร สนับสนุนความร่วมมือและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการวิเคราะห์สถานการณ์ และมีความสามารถในการวางแผนควบคุมจัดการเวลาได้เหมาะสม สอดคล้องกับ (Arar & Oplatka., 2022) การพัฒนาตนเองของผู้บริหารสภาวะวิกฤต หรือผู้นำเชิงสถานการณ์ต้องสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของสถานการณ์ในการเสริมสร้างทีมที่มีความเข้าใจและร่วมมือกันในสถานการณ์วิกฤต เชื่อมโยงความสัมพันธ์และความมั่นใจในผู้บริหาร ดังนั้นการสื่อสารที่ชัดเจนและการควบคุมสถานการณ์เป็นสิ่งสำคัญ ขณะที่ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้วยการคิดเชิงกลยุทธ์มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างศักยภาพให้กับผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำที่มีความรู้ความเข้าใจ โดยสมรรถนะผู้นำควรกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญมาก มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายระยะยาวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้

ผู้บริหารสามารถวางแผน และนำไปในทิศทางที่มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้การพัฒนาตนเองของผู้บริหารด้านการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้างความเป็นเลิศในการให้การศึกษา สอดคล้องกับ (Anderson, Hibbert, Mason and Rivers, 2018) ที่มุ่งเน้นการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาจะสามารถปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะใหม่เพื่อให้สามารถดำเนินงานในสถานการณ์วิกฤตได้ดี และสร้างโอกาสให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน ตลอดจนความสามารถในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการและวิธีการทำงานให้สอดคล้องตามแผนกลยุทธ์

2. การวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ผู้นำสามารถมีบทบาทการดำเนินงานไปสู่การพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืนสร้างผลประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะโดยภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างผลงาน ต้องสร้างความเข้าใจในความจำเป็นและเหตุผลที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง และวางแผนการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมีทิศทางและแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายของทุกฝ่าย สอดคล้องกับ (Grzesik & Piwowar-Sulej., (2018) ทั้งนี้การพัฒนาตนเองของผู้บริหารที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่า และสร้างความเข้าใจในความสำคัญของผลงานที่ดีและการยอมรับที่จะสร้างแรงจูงใจ การพัฒนาผู้บริหารด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่รอดและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ขณะที่ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหาร เป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจในผลลัพธ์ที่ต้องการและการวางแผนดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงสุด โดยสมรรถนะด้านภาวะผู้นำการดำเนินการกลยุทธ์และสนับสนุนวิสัยทัศน์ มีทักษะสร้างความเข้าใจในวิสัยทัศน์ที่จะบรรลุเป้าหมายในระยะยาว และนำไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้การพัฒนาตนเองของผู้บริหารที่มีความหลากหลายและมีความรู้ความสามารถที่ตรงกับกลยุทธ์ มีความสอดคล้องกับ (Bouchamma, April & Basque., 2018) มุ่งเน้นทักษะการวางแผนจัดการทรัพยากรที่มีความจำกััดในสถานการณ์วิกฤตและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการดำเนินงาน การพัฒนาผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอกกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และการนำไปสู่การปฏิบัติ จัดอบรมและพัฒนาตนเองของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม นอกจากนี้ ควรมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารพัฒนาผู้นำทางการศึกษา ทั้งนี้การพัฒนาตนเองของผู้บริหารด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญที่มีความสำคัญมากในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ความเชื่อมโยงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารในความสามารถในด้านการบริหารจัดการความสัมพันธ์ของการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ เช่นการปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการให้เหมาะสมต่อการตัดสินใจและสร้างความไว้วางใจ รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้านระบบประกันคุณภาพ และประเมินคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในการปรับใช้เทคนิคหรือนวัตกรรมใหม่ที่มีประสิทธิภาพ (Selim, Eid, and Agag., 2020) ปรับใช้แนวคิดใหม่ มุมมองความคิดที่สามารถทำให้เป็นรูปธรรมได้ ความยืดหยุ่น และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าสามารถบรรลุเป้าหมาย และมาตรฐานคุณภาพการบริหาร การแสดงความเปิดเผยและโปร่งใสสร้างความเข้าใจ

ในเป้าหมาย และกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจนในการประเมินความสำเร็จของนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารที่ถูกกำหนดไว้ มีระบบการตรวจสอบ และประเมินผล รวมทั้งต้องปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบในการดำเนินการและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหาร

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย : การวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งเห็นว่าสมรรถนะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานและสมรรถนะในการทำงาน การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำจึงเป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มผลการทำงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ดังนี้

1. มุมมองเชิงวิชาการ เป็นการด้านผู้นำเชิงวิชาการแนวคิดสนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองของบุคลากรให้สามารถสร้างภาวะผู้นำการคิดเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้นำให้เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพเชื่อมโยงกับสมรรถนะการบริหารกับการเรียนรู้เพื่อสร้างเป้าหมายสู่ความสำเร็จ มุ่งการเพิ่มบทบาทความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ และมุ่งการเพิ่มคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการสร้างสภาพแวดล้อมสู่วัฒนธรรมเรียนรู้ให้เติบโตไปในทิศทางที่สร้างความเป็นธรรมในการปฏิบัติที่ถูกต้องในการบริหารจัดการ

2. มุมมองเชิงปฏิบัติการ โดยการกำกั้นนโยบายการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำ มุ่งเน้นการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในการกำหนดแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ และสร้างผลประโยชน์ต่อการส่งเสริมทักษะความรู้ใหม่พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา สามารถกำกับแผนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงสุด และปรับปรุงประสิทธิภาพการขับเคลื่อนนโยบายทั้งระยะสั้นและระยะยาว ขณะที่ผู้นำการบริหารเชิงสถานการณ์มีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มุ่งพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสมรรถนะผู้นำที่บังชี้อิทธิพลทางตรงต่อการบริหารพัฒนาผู้นำยุคใหม่ในบริบทการพัฒนาแบบจำลองการบริหารที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะผู้นำเพื่อสนับสนุนทักษะความรู้ความเข้าใจด้านการบริหาร และพัฒนาวิธีการเรียนรู้การสร้างทักษะด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ของผู้นำ

สรุปผลวิจัย

การวิจัยนี้ได้พัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะผู้นำยุคใหม่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์สมรรถนะผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่าน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และสมรรถนะผู้นำมีบทบาทเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างตัวแปรอิสระและการบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในการทำงาน แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถเพิ่มผลการทำงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ดังนั้น การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้นำยุคใหม่จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ดังนี้

1) สมรรถนะผู้นำยุคใหม่ มีความสัมพันธ์เชิงอิทธิพลกับภาวะผู้นำของผู้บริหารและการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร จากการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นผลต่อสมรรถนะผู้นำด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง และผู้นำการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยมีอิทธิพลต่อการบริหารวิชาการและการบริหารงบประมาณ ขณะที่การพัฒนาตนเองของผู้บริหารส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณด้านการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

2) การบริหารพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงอิทธิพลกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร จากการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบ ด้านระบบประกันคุณภาพภายในมีอิทธิพลต่อสมรรถนะผู้นำในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ระบบประกันคุณภาพภายนอก และการบริหารการประกันคุณภาพ ขณะที่สมรรถนะผู้นำด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในรูปแบบการพัฒนาการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคคล

Reference

- Anuwong K., and Suphasuthikun, A., (2018). Concept and criteria for educational quality assurance ASEAN University Network at the curriculum level. *Journal of Industrial Education*. 12 (1): 9-20.
- Kumpha, C., (2021). The management model of educational quality assurance in small schools. Doctor of Education Thesis, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Meechan, N., (2019). Competency of school administrators in the joint development school project under the Office of the Basic Education Commission. Master of Education Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi
- Thapthong, N., (2019). The relationship between transformational leadership and academic administration competence of school administrators under the Office of the Chonburi Primary Educational Service Area 3 . Master of Education Thesis in Educational Administration, Burapha University.
- Kiattimethi, D., (2020). Competency of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area, Suphan Buri Area 2 . Master of Education Thesis, Silpakorn University.
- Wirothut, T., (2019). A study of the administrative conditions of the Buddhist schools, general education department, model schools in the royal initiative project of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, Group 6 . Master of Education Thesis in Educational Administration, University of Phayao.

- Kongnoi T., Phra Palat. (2022). A study of the conditions and problems of the administration of quality assurance work, internal quality assurance work of the Buddhist schools, general education department, Nan Province, under the Office of the National Buddhism. Master of Education Thesis, Educational Administration, University of Phayao
- Rungjamras, N., (2019). Administrative competence of secondary school administrators in the Eastern region under local administrative organizations, Department of Local Administration, Ministry of Interior. Doctoral dissertation in Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University.
- Keowarakul, P., (2020). Competency of administrators and educational quality of educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area of Samut Sakhon. Master of Education Thesis in Educational Administration, Silpakorn University.
- Senpeng P. M. S., (2020). The management model of the Buddhist schools, general education department, which is consistent with the changes in the 21st century. Doctor of Philosophy in Educational Administration, North Bangkok University.
- Surachayo (Hongtrakul). P. S., (2019). Development of the Educational Quality Assurance System of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Doctor of Buddhist Studies in Buddhist Educational Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Somsak Donprasit. (2021). Guidelines for educational management to develop human resources in the 21st century. *Journal of the Teachers' Council of Thailand*. 2(1). 1-16.
- Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2021). Summary of the results of external quality assessment of educational institutions under the Office of the Basic Education Commission. Bangkok: Office for National Education Standards and Quality Assessment (Pamphlet).
- Antaweasin, A., (2017). Relationship Model between Internal Educational Quality Assurance for Excellent Operation and Effectiveness of Private Higher Education Institutions in Thailand. Doctor of Philosophy in Educational Administration, Christian University.
- Alshayea, A., (2021). Improvement of the quality Assurance in Saudi Higher Education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. [serial online] 2021. Available from : URL : <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812027140>
- Anderson, L. , Hibbert, P., Mason, K. and Rivers, C. (2018) . school administrators Management Education in Turbulent Times. *Journal of Management Education* 42, no. 4 (May 2018): 423–40.

- Anwer, J., Kayani, A., & Jabeen, M. (2018). Role of School Heads' Leadership Competencies in the Context of School Improvement Initiatives. *Journal of Education and Practice*, 9(25).
- Arar, K. & Oplatka, I. (2022). *Advanced Theories of Educational school administrators Leadership*. Cham, Switzerland: Springer.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper & Row. 1-4.
- Bouchamma, Y., April, D. & Basque, M. (2018). How to Establish and Develop Communities of Practice to Better Collaborate with school administrators. *Canadian Journal of Educational Administration and Policy*, 187, 91-105
- Chang, C. H. (2021). A study of teacher's difficulty in the public schools changing to experimental education schools. *Qualitative meta-analysis research. School Administrators*, 131, 118-137.
- Chen, C. C. (2022). *Practice of leadership competencies by a principal: case study of a public experimental school in Taiwan*. *Asia Pacific Education Review*. 87, 125–142.
- Grzesik, K., & Piwowar-Sulej, K. (2018). School administrators' competencies and leadership styles from the perspective of organizations functioning in Poland. *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*, 14(3), 35–60.
- Gulsun B., Zehra A., Gokmen D. and Fahriye A. (2016). Assessment of the Quality Management Models in Higher Education. *Journal of Education and Learning*, 5(3), 107-121.
- Lin, K. P., & Chen, C. C. (2020). *A study of the processes of teachers' professional development: The case of an elementary school changing from a charter school to an experimental education school*. *Educational Policy Forum*, 23(1), 93–123.
- Selim, H. M., Eid, R. and Agag, G. (2020). *School administrators the role of technological factors and external pressures in smart classroom adoption*. *Education + Training* 62, no. 6 (July 2020): 631–44.

